

El mestre de Riudaura

L'Ajuntament decreta l'Any Lluís Castells per difondre el llegat d'aquest docent mort fa 25 anys en accident d'avioneta

Va ser un pedagog avançat al seu temps, visionari, lúcid i un dinamitzador de la vida social i cultural d'aquest poble garrotxí

Als pobles petits, el mestre sol ser un dels referents del paisatge rural. És el cas del mestre de Riudaura –així s'hi adreçava la gent del poble–, Lluís Castells, mort tristament amb la seva dona, una altra persona i el pilot, tots d'Olot, en un fatídic accident d'aviació, quan l'avioneta del vol turístic que feien es va estavellar a les tanques de la pista de l'aeroport de Girona. Coincidint amb el vint-i-cinquè aniversari de la seva mort, l'Ajuntament ha decretat l'Any Castells, per homenatjar aquell home que va ser un mestre i un activista cultural, al qual, entre d'altres coses, se li deu l'organització del pessebre vivent, al seu moment, un dels més emblemàtics de les comarques gironines.

L'any que se li ha dedicat ha de servir per posar en relleu que hi ha mestres, com ell, avançats al seu temps, visionaris, lúcids i sobretot amb la pedagogia i l'estimació pels alumnes a la sang i, en el seu cas particular, dinamitzador de la vida quotidiana d'un poble de quatre-cents habitants. La seva filla, Adriana Castells, una exalumna, Eva Espuña, i la regidora d'Educació i Imatge de l'Ajuntament de Riudaura, Adriana Plana, expliquen el vessant de pare, mestre i activista social i cultural de Lluís Castells i donen detalls dels actes previstos per commemorar l'Any Castells. “Era un pedagog en tot, aparentment, tot era un joc i ell sempre hi era”, afirma Ariadna Castells. I explica que ella sovint era a l'escola de Riudaura quan acabava les seves classes a la del Pla de Dalt d'Olot i, fins i tot, participava en la festa de final de curs i alguna excursió. Destaca la normalitat amb què gestionava la barreja d'edats en una mateixa aula pròpia d'una escola petita. A més, recorda la seva participació des de petita –“dins del ventre de la mare embarassada”, diu emocionada– al pessebre vivent. “Era una barreja de família, escola i poble, però amb molta naturalitat. Era un aprenentatge constant per la vida”, indica. I conclou: “En Lluís Castells no era l'alcalde, era com un superheroi, era el mestre.”

Per la seva banda, Eva Espuña afirma que era similar a un pare i coincideix que tenir-lo de mestre era un aprenentatge constant, fins i tot amb activitats tan rutinàries com anar a buscar llenya per a l'estufa. Espuña hi afegix que sabia engrescar els alumnes i posa d'exemple la vegada que va organitzar una sortida de camp i va anunciar dies abans als alumnes que baixarien en barca per la riera de Riudaura. “I ho vam fer; la barca era de cartró i la vam baixar caminant”, detalla. Ella mateixa explica que tots els alumnes esperaven, preparaven i participaven amb molt d'entusiasme a les festes de final de curs, que eren obertes a tot el poble i que les recorda amb més participació que no pas la festa major. A més, destaca la vessant de dinamització social i cultural del mestre. “Sempre voltava pel poble”, diu i recorda que intentava implicar les famílies a les activitats escolars i a les socials. “A casa som una família de pagès i pares i avis participàvem al pessebre”, indica.

Adriana Plana agafa el fil del pessebre vivent i afirma que era una “festassa” al poble, que començava tres mesos abans amb els preparatius i, fins i tot, el dinar de Nadal solia ser molt light, perquè era el dia del pessebre i tothom tenia feina. “Nadal començava a l'octubre a Riudaura”, sentència. També remarca que el pessebre va ser una bona eina d'integració dels nouvinguts al poble com el seu cas.

Plana explica que, amb la construcció del nou edifici docent i la mort de Lluís Castells, l'escola que havia estat tan integrada al poble es va allunyar una mica. “Amb la pèrdua tan gran de Castells, el poble va estar mort”, diu.

Per això, l'Ajuntament vol que l'Any Castells serveixi per homenatjar el mestre, però sobretot per tornar a reivindicar el seu llegat i reforçar d'alguna manera el lligam de l'escola amb el poble.

Diada dels mestresLa commemoració es va iniciar l'octubre passat amb una trobada de persones que van tenir relació amb Castells oberta a tothom, que ha servit per recordar anècdotes i que va continuar més endavant amb una versió especial del pessebre vinent. Adriana Plana explica que no van poder muntar totes les escenes i van reviure'l amb el fil conductor dels cinc sentits. Així, doncs, els veïns de Riudaura van tornar a olorar les neules del neuler, tocar la fredor de l'aigua del riu, visionar un recull de vídeos, etc.

L'Any Castells continua amb l'exposició que se li dedicarà durant la festa major del mes de maig, que aplegarà un recull fotogràfic i un estudi dels alumnes de cicle mitjà que han fet sobre la biografia del mestre. Al juny, l'Ajuntament i l'AFA reproduiran les excursions de final de curs d'abans. I, finalment, es clourà la commemoració, a l'octubre vinent, amb una jornada de trobada i homenatge a tots els mestres de la Garrotxa, a partir de la seva figura.

El llegat de Lluís Castells, el mestre de Riudaura, doncs, continua vigent.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 24-03-2024, Pàgina 13

Font del document: <http://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/2399021-el-mestre-de-riudaura.html>